D00059 30.10.2020

БАЛАБАҚШАДА БАЛА ТІЛІН ДАМЫТУДЫҢ МАҢЫЗЫ

КАЙНАРБАЕВА ДАРИЯ ЖУМАШЕВНА
Алматы қаласы Жетісу ауданы
МКҚК №162 бөбекжай балабақшасының тәрбиеші

Балалардың тілін дамытудағы мақсаттары:

- Балалардың ойлау, дұрыс сөйлеу қабілеттерін дамыту, сөздік қорын молайту. Сөйлем құрап өз ойларын жеткізе білуге, қазақ тіліне тән ерекше дыбыстарды дұрыс айтуға үйрету;
- Сөздің жалпы ұғым беретін жағын меңгеруге көңіл бөліп ойлау қабілеттерін дамыту, өз ойын еркін жеткізуін, сөйлеу қабілеттерін қалыптастыру;
- Ертегілерді әңгімелеуге, өлең, тақпақ, мақал - мәтелдер, жаңылтпаштарды айта білуге үйрету.

Осы мақсатты іске асыру нәтижесіндегі міндеттері:

- Бала тілдік мәдениетінтәрбиелеу.
- Баланың сөздік қорын молайту;
- Байланыстырып сөйлеуін қалыптастыру;
- Балалардың ойын дамытып, тіл байлығын арттыру.

Балалар өз бетінше шығармаларды айтып, шығарманың мазмұны мен ойын дұрыс жеткізуге икемделеді. Бала тілін дамыту жұмысының негізгі мазмұны – сөздің жалпы ұғым беретін жағын меңгертуге көңіл бөліп, ойлау қабілеттерін дамыту, өз ойын еркін жеткізуін, қоршаған орта мен айналасындағы адамдармен еркін қарым - қатынасқа түсу, сөйлеу қабілеттерін қалыптастыру.

Тіл мәдениетін игеру – баланың сәби шағынан іске аса бастайтын, біртіндеп жетілетін кезең. Олай болса, баланың тілін дамыту жұмысы отбасынан, балабақшадан бастап жүйелі түрде жүргізілуі тиіс.

Балабақшада тілдік қатынастың ең маңызды түрі ауызша сөйлеп үйрену жатады. Ол болса сөздерді байланыстырып айту арқасында жүзеге асады. Сөздің байланысты айтылуы баланың тілдік және ақыл - ой дамуымен біртұтас жүреді.

Мектеп жасына дейінгі бүлдіршіндерді өздерінің бойына шақ әдеби мұралармен сусындатып тәрбиелеу педагогтардың алдындағы міндеті. Ертегі, әңгімені, өлең – тақпақтар мен жаңылтпаштарды, сондай - ақ мақал - мәтелдер мен жұмбақтарды мәнерлеп оқып беру мен әсерлеп айту – тек қана олардың сөздік құрамын байытып қана қоймайды, сонымен қатар, сәбидің ақыл - ойының жетілуіне әсерін тигізеді. Баланың әдепті, көргенді болып өсуіне ықпалы өлшеусіз, баланың Отанын, өз ұлтын, өз жерін сүюі, оны қадірлей білуі ауыз әдебиеті мен көркем әдебиеттің әсері деп білеміз. Өйткені, бала кітаптағы

жағымды кейіпкерлерге еліктеп, ер атанғысы келіп, еркелікке, еңбекке құлшынып өседі.

Балалардың жас ерекшелігіне қарай топтарды үлкейген сайын тіл дыбыстарын айтып, үйренуге арналған жұмыс түрлері біртіндеп күрделене береді. Балабақшада жүргізілетін тәрбие, білім беру үрдісінде дыбысқа байланысты жаттығу түрлері кешенді түрде іске асырылады.

Дыбыстардың ерекшеліктерін жете меңгеріп, дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру басқа да тілдерін дамыту сауат ашу оқу іс - әрекеттерінде ғана емес, ән, дене шынықтыру оқу іс - әрекеттерінде де, бос кезеңдерде де балаға өлеңдер, тақпақтар үйретіледі.

Балабақшада балалардың жас ерекшелігіне лайықты көркем әдебиет шығармаларын, оқыған шығарма мазмұнын әңгімелеп айтқызу, суретке қарап әңгімелеу, ертегілер оқып беру, мақал - мәтел, жаңылтпаш, тақпақтар үйрету сияқты жұмыстары арқылы бала тілін дамытуға болады.

Тәрбиеші әр баланың тілін зерттеп, ерекшелігін жете меңгергеннен кейін, тәрбие білім беру үрдісіне күн тәртібінің қолайлы сәттерінде дыбыстарды дұрыс дыбыстауға орай жаттығу жұмыстарын жоспарлы түрде ұйымдастырып жүргізеді.

Балалардың сөздік қорын, тіл байлығын дамыту барысында қолданылатын әдістерге тоқталатын болсақ:

1. Сахна ойындары. Оның барысында қажетті дыбысқа байланысты сөздер, сөйлемдер бірнеше рет қолданылады. әр кейіпкерді сөйлете отырып, балаларға қайталату.
2. Бағдарлама бойынша өтілетін шығармалардан тіл ұстартуға қажетті шумағын алып пайдалану. Сол шумақ қай ертегіден, қай өлеңнен алынғанын сұрап, жауабын алу арқылы тіл дамытудан игерген білім дағдыларын бекітеді, әрі қайталайды.
3. Сөздің дыбыстық жағын анық айтуға жаттықтыруда шағын әңгіме, ертегілерді мәнерлеп оқып беруге болады.
4. Көркем сөз шеберлерінің таспаға жазылған үндерін, мәнерлі дауыс ырғағын тыңдату.
5. Дидактикалық жаттығулар жасау. «Ғажайып қалта» «Не өзгерді?» үстел үстінде ойнайтын ойындарды пайдаланып, әр дыбысқа байланысты суреттерді топтап алу.
6. Жұмбақ, мақал - мәтел, жаңылтпаштарды айтқызу арқылы қажетті дыбысты бекіту.

Жұмыстың осы түрлерін баланың жас кезінен бастап дер шағында қолға алса нәтижесі де ойдағыдай болады.

Балабақшада жүргізілетін тәрбие, білім беру үрдісінде дыбысқа байланысты жаттығу түрлері кешенді түрде іске асырылады. Мәселен, ән оқу іс - әрекетінде музыка үнімен бала сезіміне әсер етсе, тіл дамытуда оқылған әңгіме, ертегілер,

біріншіден баланың ақыл - ойын, танымын кеңейтсе, екіншіден ана тілін жақсы білуге көмектеседі.

Оқу жылының басында өз тобымда тілдері з, р, с, ш дыбыстарын айта алмайтын балаларға дыбыстарды дұрыс айтқызу мақсатында ойын - жаттығулар, тақпақтарды айтқызып үйреттім. Мысалы: «З» дыбысын бекіту мақсатында А. Райымқұлованың «ауыл маңында» өлеңін айтқызуға болады.

Ауыл маңы саз, саз - саз,
Жайылады қаз, қаз - қаз.
Тоймай қалса қаз, қаз - қаз,
Шашқан дәнің аз, аз - аз.

Дыбыстарды меңгерту барысында ассоциация әдісін қолданамын. Мысалы: «Қ» дыбысын бекіту мақсатында Қ – қарға, қолғап, қасқыр, қой, қарындаш

Ұрпақтан - ұрпаққа мұра болып келе жатқан ертегілер, мақал - мәтел, жұмбақтар, жаңылтпаш бала тілін дамытуда шешуші орын алады. Тобымдағы балаларға ертегілерді ең алдымен ауызша айтып беремін. Сонан соң айтылған ертегінің мазмұнын толық қабылдау және тіл байлықтарын арттыру мақсатымен сахналап рольдерге бөліп ойнатамын. Мысалы: «Бауырсақ» «Шалқан» «Мақта қыз бен мысық» «Алдар көсе мен тоңғақ бай» «Күз түсті» ертегілері.

Түрлі ойын - жаттығулардың бала тіліне тигізер ықпалы мол.

Ертегілерден басқа көркем әдеби шығармаларды балаларға оқып беріп, олардан әңгіменің мазмұнын сұраймын. Мысалы: «Екі дос пен қайыршы қария» әңгімесін оқып беріп, әңгіменің мазмұнын сұрау арқылы Венн диаграмма әдісін қолданып, балаларға Алдан мен Сауранның мінезін салыстырамын.

Халық ауыз әдебиетінде ерте заманнан келе жатқан өзіндік ерекшеліктерімен танылған халықтың асыл ойының көркем жиынтығы мақал - мәтелдер арқылы да беріледі.

Қазақты мақал - мәтелдері негізінен елдікті, ынтымақты, бірлікті, адамгершілікті, инабаттылықты қамтиды. Сондықтан, мен «Менің Қазақстаным» «Отбасы» «Менің ауылым» тақырыптарын өткенде:

• Туған жер – алтын бесік
• Өз үйім - өлең төсегім
• Отан – оттан да ыстық

Батырлық, ерлік туралы:

• Жауынмен жер көгереді, батамен ел көгереді
• Ер - елдің көркі, өсімдік жердің көркі

Білім туралы:

• Қына тасқа, білім басқа бітеді
• Көп сөйлеген білімді емес, көп білген білімді – деген мақал - мәтелдерді пайдаланамын.

Бала тілінің дамуына жұмбақтар үлкен роль атқарады. Әр оқу іс - әрекетінің тақырыбына сәйкес жұмбақ айтудан бастаймын.

• Кешкісін маздап жанады, таң атса сөніп қалады (Жұлдыз)

• Қырманнан көрдім, ырыздығы елдің (Дән)

• Басында аппақ шәлі, етегі елдің сәні (Тау)

Халықтық шығармалар ішінде баланы дұрыс, айқын сөйлеуге үйрететін, тілін жаттықтыруға бейімді жанр – жаңылтпаш. Жаңылтпаш арқылы сөздерді дұрыс сөйлеуге, жеке дыбыстарды алмастырмай дұрыс айтуға үйретеді.

• Көк кесе, көп кесе, Көп кесені әкелді кеше

Қорыта айтқанда балалардың ана тіліндегі дыбыстарды анық айтып, дұрыс сөйлей білуге балабақшада берілер тәрбиенің ықпалы зор.

Қазіргі заман талабына сай оқу - тәрбие үрдісін ұйымдастыру, яғни әр баланы жеке тұлға ретінде қабылдап, мектеп жасына дейінгі бүлдіршіндерді ойына, бойына шақ әдеби мұралармен сусындатып тәрбиелеу, тәрбиешінің алға қойған міндеті. Айналадағы дүниені, табиғатты бақылап түсіндіріп әрдайым жаңа сөздермен, сөздік қорын толықтырып отыру қажет деп есептеймін. Жоғарыда айтылған мүмкіндіктерге сай балалардың сөйлеу қабілеттерін тереңдетіп, шығармашылық қабілеттерін дамытуда айтқан әңгімесіне, өзі құрастырған қысқа әңгімелеріне бағыт - бағдар бере отырып, тіл байлығын, сөздік қорын дамытуды басты назарда ұстау керек деп ойлаймын.

D00060 30.10.2020

РОЛЬ ПЕДАГОГА В СВЕТЕ ОБНОВЛЁННОГО СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ

ИШАНКУЛОВА АЙНУР КУРАЛОВНА
Карагандинская область, город Караганда.
КГУ "СОШ 8" Учитель начальных классов

21 век – век информационных технологий, век, который вносит свои коррективы в процесс образования школьников. Стратегические ориентиры развития образования определены Президентом Республики Казахстан Н.А.Назарбаевым в Послании народу Казахстана «Нұрлы жол – путь в будущее» и находят свое воплощение в рамках обновления содержания среднего образования Республики Казахстан [1]. Изменения в сфере технологий, коммуникаций и науки предъявляют современные требования к учителям начальных классов, которые должны понимать свою роль в процессах обновления содержания образования и обеспечивать внедрение новых методов, стратегий, подходов в обучении учащихся начальных классов.

Главная задача учителя начальных классов – научить детей учиться, самостоятельно добывать знания и уметь применять их в конкретных жизненных ситуациях, помочь ребенку стать гармонично развитой, конкурентоспособной личностью, быть фальсифитатором учебного процесса: как можно меньше говорить самому и давать больше возможности это делать ученикам, создавать комфортную среду для познания, направлять учебную деятельность школьника.

Перед нами возникают проблемы: Чему учить? Как учить, чтобы знания, полученные на уроке, помогли ученику стать конкурентоспособной личностью? Как повысить качество обучения младших школьников?

В поисках решения этих проблем складывается система работы. Проблема формирования и активизации учебно – познавательной деятельности особенно актуальна для начальной школы, так как именно в младшем школьном возрасте формируется и становится ведущей учебно – познавательная деятельность. От того, насколько успешно будет проходить её формирование, зависит успешность процесса обучения, развития личности в целом.

Как уже говорилось, учитель начальной школы обязан научить детей учиться, сохранить и развить познавательную потребность учащихся, обеспечить познавательные средства, необходимые для усвоения основ наук. Поэтому ставится цель – развивать познавательную деятельность учащихся посредством использования отдельных форм и методов обучения на уроках, выступающих как условие успешности обучения.

Одним из факторов активизации учебно-познавательной деятельности учащихся является разнообразие форм организации обучения. Необходимо включение учеников в активную деятельность, использование при этом разнообразных форм, методов познавательной деятельности. Всё это значительно расширяет учебно - воспитательные возможности урока.

Наиболее эффективным методом могут выступать нестандартные формы уроков. Но современный урок все больше и больше становится необычным по своей форме. Современная школа должна не только сформировать у учащихся определенный набор знаний, но и пробудить их стремление к самообразованию, реализации своих способностей.

Это, уроки – путешествия, конкурсы, интегрированные уроки, уроки – сказки, тематические игровые уроки. Конечно, нестандартные уроки, необычные по замыслу, организации, методике проведения, больше нравятся учащимся, чем будничные учебные занятия со строгой структурой и установленным режимом работы. Поэтому практиковать такие уроки следует всем учителям. Им необходимо найти место в работе каждого учителя, так как они обогащают его опыт в разнообразном построении методической структуры урока.

Использование ИКТ делают учебный процесс интереснее и эффективнее. Так интернет становится привычной средой обучения, поискам интересного материала к урокам, способствует обмену новыми знаниями и идеями.

В практике мы активно применяем технологию интерактивного обучения. Интерактивные методы и приемы обучения: мозговой штурм, ролевые игры, незаконченное предложение, работа в малых группах расширяют кругозор детей, способствуют развитию речи учащихся, раскрывают их потенциальные возможности и учат работать в группе.

Любому учителю всегда хочется сделать больше и лучше. Учитель всегда стремится найти новые пути достижения этой цели.

Область эффективного обучения и преподавания не является исключением. Важно подумать о следующем:

· Довольны ли вы своими методами преподавания?

· Почему вы заинтересованы в интеграции методов активного обучения и преподавания в существующую практику?

· Как вы можете улучшить существующую практику?

· Чего вы надеетесь достичь?

Используя активную методологию обучения, мы надеемся на то, что учащиеся придут не только к более глубокому пониманию затронутых проблем, но также у них вырастит мотивация и энтузиазм.

Стоит подумать о следующих вопросах, чтобы увеличить мотивацию учеников:

· Соответствуют ли упражнения возрасту?
· Полностью ли учащиеся осознают цели работы?
· Есть ли у самих учащихся возможность содействовать работе?
· Имеют ли все учащиеся одинаковую возможность участвовать в работе?
· Достаточно ли разнообразия в ваших видах работы?

Многие учителя и ученики будут находиться на разных этапах опыта, уверенности и развития навыков в отношении активной методологии. Это необходимо принимать во внимание во время планирования уроков.

Атмосфера в классе влияет на то, как чувствуют и ведут себя учитель и учащиеся.

Она должна поощрять активное обучение и преподавание.

Учащиеся, которые проявляют активность на уроке, накладывают обязательства на роль учителя. Происходит сдвиг от модели, где центральную роль выполняет учитель, к подходу, сконцентрированному на ученике. Также происходит сдвиг от учебы, определяемой конечным результатом, к учебе, где главную роль играет процесс. Эти изменения способствуют тому, чтобы учитель размышлял не только об основных принципах учебы и преподавания, но и об их роли в этом процессе.

В атмосфере активного обучения учителю часто отводится роль посредника, который поддерживает учеников в их учебе и развитии навыков в обсуждении, принятии решений, независимой работе и работе в команде. Важно участие учеников в учебном процессе. Иногда учителю следует принять на себя определенную роль в попытке расширить границы обучения в классе и заставить учеников по - новому взглянуть на какие - то вещи.

Итак, что, по моему мнению, требуется от учителя? Это умение:

-формулировать учебные цели для достижения результатов;

-строить учебный процесс по организации усвоения учебного материала;

-готовить учебные материалы в соответствии с учебными целями;

- использовать потенциал информационной среды для учебного процесса ;

- создавать условия для опережающего развития учащихся в и личностно-деятельностной

направленности;

- создавать атмосферу психологического комфорта и поддержки;

- готовить учащихся к самообразованию, самоопределению и самореализации;

- оценивать текущие результаты, направленные на достижение поставленных целей.

Педагог в свете обновлённого содержания обязан обладать высоким уровнем сформированного ряда компетентностей:

Специальная компетентность - способность заниматься собственно профессиональной деятельностью на достаточно вы#соком уровне и

проектировать свое дальнейшее профессиональное развитие;

Социальная компетентность - способность заниматься совместной (коллективной, групповой) профессиональной деятель#ностью, сотрудничать и использовать принятые в профессии управленца приемы профессионального общения;

Образовательная компетентность - интерес к освоению профессиональных знаний, умений и навыков, целеполагание в образовательной деятельности, мотивация развития субъектности и креативности в образовательной деятельности, способность применять основы педагогической и социальной психологии.

Очень много внимания будет уделено изменению системы оценивания достижения ожидаемых результатов учащихся. Оценивание должно соответствовать следующим принципам:

1. Валидности
2. Систематичности
3. Последовательности
4. Объективности
5. Прозрачности
6. Рекомендованности
7. Достоверности-
8. Оно предполагает параллельное развитие двух линий оценки: (формативное и суммативное оценивание).

Оценивание учебных достижений в модели образования, ориентированного на результат, предполагает способы оценивания по результатам обучения за урок и итоговую работу в четверти.

Результаты обучения в школе детей потребуют от нас ,педагогов, всестороннего и объективного оценивания

успехов в достижении ожидаемых результатов обучения каждого учащегося, его отношения к учебе и динамику развития личности в целом. Но обновление содержания образования, транслируя лучший опыт внедрения новых подходов к обучению и методике преподавания должно учесть и положительный опыт традиционного. Синтез традиционных и инновационных методов обучения позволит разнообразить формы проведения занятий активизирующие познавательную деятельность учащихся.

В целом уровень казахстанского среднего общего образования должен соответствовать задачам развития государства и обеспечивать его конкурентоспособность в современном мире.

Хотелось бы, чтобы задания, которые используются на уроках и во внеурочное время, помогут учащимся оставаться любознательными, проявлять высокую познавательную активность и понять, что умственный труд – это большая радость.

D00061 30.10.2020

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

ЕШМАГАНБЕТОВА ВАЛЕНТИНА ЕРКЕНОВНА
Карагандинская область, г. Караганда.
КГУ "СОШ 8" Учитель начальных классов

По приказу Министерство образования и науки Казахстана школьники в четвертой четверти обучаются дистанционно, из-за пандемии коронавируса в мире.

Дистанционное обучение - это процесс получения знаний на расстоянии при помощи современных технологий, главную роль среди которых играет Интернет. Именно, с развитием всемирной паутины связывают широкое распространение дистанционного образования по всему миру в качестве серьезной альтернативы традиционным формам обучения. И, это вполне закономерно, учитывая какие возможности оно предоставляет учащимся.

Цели дистанционного обучения:

-подготовка школьников по отдельным учебным предметам самостоятельно;

-углубленное изучение темы, раздела из школьной программы;

-ликвидация пробелов в знаниях, умениях, навыках школьников по определенным предметам;

-дополнительное образование по интересам.

Особенности дистанционного обучения:

-ученики, в основном, не посещают занятий;

-каждый может учиться столько, сколько ему лично необходимо для освоения учебной программы и получения необходимых знаний по выбранному предмету.

В нашей школе дети обучаются через GoogleGlassroom.

На платформе GoogleGlassroom каждый может открыть свой класс. Это значит, что каждый учитель может открыть собственный класс в GoogleGlassroom и проводит там уроки. Учителям и ученикам, достаточно лишь иметь свой аккаунт Google.

Платформа GoogleClassroom была запущена в 2014 году. По сути — это всё те же сервисы от Google, только организованные специально для учёбы. Создать свой класс, делиться в нём с учениками всеми необходимыми документами, дать задания, тут же оценить, хоть по 100 бальной шкале — все функции интегрированы друг с другом и адаптированы для учебных нужд. Программа позволяет учителям распространять задания среди своих школьников, собирать готовые работы и следить за прогрессом.

А также школьники могут обучаться и смотреть видеоуроки по телеканалам

"Балапан" на казахском языке и "Ел арна" на русском языке.

Я всегда считала, что учитель – это не профессия, а призвание. Чтобы стать преподавателем нужно не просто любить детей, а полностью отдаваться работе с ними, не жалея ни сил, ни времени. Учитель должен быть образцом для подражания, эталоном образованности, интеллигентности, воспитанности. Именно, он из учеников «лепит» настоящего человека, всесторонне развитую личность.

И вот теперь я сама стала учителем, при этом нужного и сложного предмета – физики. Только сейчас я в полной мере понимаю, насколько это трудно!!!!

Конечно, со стороны кажется, что учитель отвел уроки и пошел домой, но на самом деле это не так. Мы готовимся к каждому уроку так же, как ученики, и даже намного больше и тщательнее. Проведенный урок анализируем и работаем над ошибками. К тому же сейчас очень сложно заинтересовать обучающихся, особенно физикой. Для них намного важнее телефон, интернет и различные социальные сети.

Чего только не делает учитель, чтобы ребят заинтересовать: проводит урок в форме игры, викторины, конкурса; составляет презентацию или флипчарт; ищет интересный материал и так далее. Однако, чаще всего его усилия напрасны, но он не опускает рук, а старается найти все новые и новые способы и формы организации урока.

Учитель не просто преподает свой предмет, а находит индивидуальный подход к каждому ученику. А это очень сложно, ведь ребят много, а он – один. Но и это учителя не смущает. Иногда даже приходиться не спать и не есть, чтобы подготовить дифференцированные задания или интересно организовать дистанционный урок.

Учителем быть очень сложно и трудно, на его плечи возложена огромная ответственность не только за уровень образования детей, но и за их воспитание. Ведь каждый проведенный урок воспитывает в детях аккуратность, грамотность, чистоту записей в тетрадях и так далее. Образование и воспитание не отделимы друг от друга, именно поэтому наша работа усложняется.

Учителем может стать любой, но полностью отдаться данной профессии может не каждый. Именно поэтому Учитель – это призвание!

Но, в такой трудный час, никому нелегко, особенно, родителям. Они сидят дома с детьми, помогают им делать уроки и понимают труд учителя и ценят.

«Мы - вместе! Мы - дома!»

D00062 30.10.2020

БАЛАБАҚША – БАРЛЫҚ ТӘРБИЕ МЕН БІЛІМНІҢ ЕҢ АЛҒАШҚЫ БАСПАЛДАҒЫ

АСҚАР ГҮЛНАЗ АЙТЖАНҚЫЗЫ
Алматы қаласы Жетісу ауданы
МКҚК №162 бөбекжай-балабақшасының тәрбиеші

Қоғамымызда болып жатқан әлеуметтік-экономикалық өзгерістер мен еліміздің білім беру саласының әлемдік білім кеңістігіне өтуі білім беру саласында, соның ішінде мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуға уақыт талабына сай өзгерістерді енгізуді талап етіп отыр.

Білім беру балабақша табалдырығынан басталады десек ешқашан қателеспейміз. Барлық білімнің бастауы – балабақшада. Мектепке дейінгі мекемелерде тәрбие мен білім саласында заманауи педагогикалық технологиялар қаншалықты маңызды болса, мектеп жасына дейінгі балаларды оқыту мен тәрбиелеуде де педагогикалық технологиялар ұғымы кеңінен қолданылатын ұғымның біріне айналды. Ендеше мектепке дейінгі білім беру саласының басты міндеттерінің бірі – өскелең ұрпақты оқыту мен тәрбие беру үрдісіне заманауи әдістерін енгізу. Әрине бұл үшін мектепке дейінгі білім беру мекемелерінде балалардың жеке басының қалыптасуы мен дамуына педагогтардың заманауи инновациялық технологияларды қолдана білу сауаттылығына да байланысты.

Тәрбие мен білім – егіз. Мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту мәселесі мемлекеттік саясаттың ажырамас бөлігі болып отыр. Егемен еліміздің талабына сай мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру, қазіргі заманға сай білімді де тәрбиелі ұрпақ тәрбиелеу – білімді, жан-жақты тәрбиешілердің еншісінде. Заман өзгерген сайын әдіс-тәсілдер көбейіп, жаңарып, толығып жатыр. Балалардың тілін дамытуды, қызықты үйрету үшін жаңа әдістер мен технологияларды өз тәжірибемізде қолдануға ізденеміз. Жаңа технологияны, әдіс-тәсілдерді тиімді қолдану үздіксіз тәрбие беру мен білім сапасын арттырады.

Жаңа заман баласы – ертеңгі еліміздің болашағы. Жаңа заман баласын қалыптастырып, дамыту үшін тұлғаның ішкі дүниесі мен оның қыр-сырын анықтап, мүмкіншіліктері мен қабілетінің дамуына жағдай жасау қажет. Біздің балабақшамызда балаларға үздіксіз білім беруде барлық жағдай қарастырылған. Балабақшада балалардың жеке басының қалыптасуы мен дамуына педагогтардың педагогикалық технологияларды қолдана білу сауаттылығы өте жоғары. Осы уақытқа дейін тәрбиеші ретінде балаларға үздіксіз тәрбие мен білім беруде жаңартылған педагогикалық технологияларды кеңінен қолдануға

тырысамын. Себебі қазіргі заман балаларының берілген ақпаратты тез қабылдауынан, есте сақтау қабілеттері жоғары дамығандығын байқауға болады.

Мектепке дейінгі мекеме балаларына үздіксіз тәрбие мен білім беру келешек ұрпақтың еркін дамуына, жан-жақты білім алуына, белсенді, шығармашыл болуына тікелей әсер ететін балабақша мен тәрбиешілері. Осыған орай мектепке дейінгі мекемелердің тәжірибесіне оқыту мен тәрбиелеудің әртүрлі технологиялары енгізілуде. Мәселен, ынтымақтастық педагогикасы, білім беруді ізгілендіру, ойын арқылы оқыту, түсіндіре басқарып оза оқыту, өздігінен оқыту, сын тұрғысынан ойлауды дамыту, оқытудың компьютерлік технологиясы, психологиялық, педагогикалық әдістемелік білімді, педагогикалық шеберлікті, балалардың жан-дүниесіне терең үңіліп оны ұғына білуді талап етеді.

Қазіргі таңда мектепке дейінгі білім беру мекемелерінде тәрбиешілердің ұстанымы ауысқан: ол балаларға басшы емес, білім беру қызметінің тең қатысушысы. Мұндай оқыту баланың интеллектуалды қабілеттілігін айтарлықтай шамада анықтайды, балаларға мінезін қалыптастыруға, байланыс тілді, логикалық ойлауды, дүниетанымды дамытуға, сыни ойлауды қалыптастыруға және жеке мүмкіндіктерді беретін дамытушы орта құруға мүмкіндік береді.

Мектепке дейінгі шақ адам өміріндегі ең маңызды кезең болып келеді. Өйткені осы кезде баланың бойындағы табиғи бар дарындылық жан-жақты дами бастайды. Сондықтан осы шақта балалармен анағұрлым жан-жақты дамытушылық әрекеттер жүйелі жүргізілсе, жұмыс соншалықты нәтижелі болады. Тәрбиелі, білімді ұрпақ балабақшадан мектепке дайын шәкірт болып шығады.

Балабақша – барлық тәрбие мен білімнің ең алғашқы баспалдағы іспеттес. Мұндағы тәрбие мен білім балалардың табиғи мінезін, қабілетін ерте жастан дамытады. Бала – болашағымыз, бала – қуанышымыз. Ендеше мектепке дейінгі үздіксіз тәрбиемен, біліммен қамту өзімнің басты мақсаттарымның бірі екенін қуана айта аламын.

D00063 30.10.2020

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

ИБРАГИМ ШАХИНУР НИЗАМИДИНОВНА
город Алматы КГУ ОШ 87 Учитель начальных классов

Дистанционное образование – «комплекс образовательных услуг, предоставляемых широким слоям населения в стране и за рубежом с помощью специализированной информационной образовательной среды, базирующейся на средствах обмена учебной информацией на расстоянии (спутниковое телевидение, радио, компьютерная связь и т.п.)».[11]

Дистанционное обучение – «новая организация образовательного процесса, базирующаяся на принципе самостоятельного обучения студента. Среда обучения характеризуется тем, что учащиеся в основном, а часто и совсем, отдалены от преподавателя в пространстве и (или) во времени, в то же время они имеют возможность в любой момент поддерживать диалог с помощью средств телекоммуникации».[11]

Дистанционное обучение – «это новая ступень заочного обучения, на которой обеспечивается применение информационных технологий, основанных на использовании персональных компьютеров, видео- и аудиотехники, космической и оптоволоконной техники».[11]

Дистанционное обучение – это «взаимодействие преподавателя и обучающихся между собой на расстоянии, отражающее все присущие учебному процессу компоненты (цели, содержание, методы, организационные формы, средства обучения) и реализуемое специфичными средствами Интернет-технологий или другими средствами, предусматривающими интерактивность»[1] и «это самостоятельная форма обучения, информационные технологии в дистанционном обучении являются ведущим средство».[1]

В законе «Об образовании Российской Федерации» «под электронным обучением понимается организация образовательной деятельности с применением содержащейся в базах данных и используемой при реализации образовательных программ информации и обеспечивающих ее обработку информационных технологий, технических средств, а также информационно-телекоммуникационных сетей, обеспечивающих передачу по линиям связи указанной информации, взаимодействие обучающихся и педагогических работников. Под дистанционными образовательными технологиями понимаются образовательные технологии, реализуемые в основном с применением информационно-телекоммуникационных сетей при опосредованном (на расстоянии) взаимодействии обучающихся и педагогических работников».[7]

Из этого множества определений наиболее точным считается следующее: дистанционное обучение – это «совокупность технологий, обеспечивающих доставку обучаемым основного объема изучаемого материала, интерактивное взаимодействие обучаемых и преподавателей в процессе обучения, предоставление обучаемым возможности самостоятельной работы по освоению изучаемого материала, а также в процессе обучения».[2] Существует большой набор средств, которые могут быть использованы для организации взаимодействия обучаюзегося и преподавателя. Наиболее широкое распространение в начальной школе получили следующие: Электронная почта. Данная форма взаимодействия доступна для обучающихся и среднего, и начального звена. Преимущество заключается в том, что обучающийся может выполнять задание в удобное для него время, используя все необходимые ресурсы. Недостаток же в том, что преподаватель не может в реальном времени «сопровождать» и «направлять» учащегося. (см. приложение 2)

Использование программы «Скайп» (Skype), позволяющей общаться через сеть интернет по всему миру. В этом случае преподаватель может давать необходимую консультацию непосредственно в процессе выполнения работы, обсуждать с обучающимся ход её выполнения, полученные результаты, вносить необходимые поправки. Сложности возникают с визуализацией работы учащегося, так как это происходит либо через веб-камеру, а качество сигнала не всегда позволяет это сделать, либо через электронную почту, что опять же приводит к «растянутости» во времени. (см. приложение 3)

Гугл-документы. Данный ресурс можно использовать и при работе с документами, и с презентациями, и с таблицами. При этом доступ к ним может быть одновременным, т.е. преподаватель «видит», как обучающийся выполняет задание, может корректировать его работу. Недостаток данного ресурса в том, что есть ряд стран, которые ограничивают работу данного браузера и использование его ресурсов становиться невозможным. (см. приложение 4)

Moodle — система управления курсами (электронное обучение), также известная как система управления обучением или виртуальная обучающая среда, которая представляет собой веб-приложение, предоставляющее возможность создавать сайты для онлайн-обучения. «Задания могут решаться как в специальных тетрадях, так и на личной страничке, открытой в веб браузере на компьютере у обучающегося. Личная страничка отображает содержимое веб сайта, например, созданного в специальной системе управления обучением «Moodle». На этой страничке обучающийся, пройдя авторизацию, может выбрать предмет обучения, посмотреть задания, отправить их на проверку, посмотреть вспомогательные материалы и т.д. В свою очередь, этот веб сайт размещаются точно так же как и миллионы обычных веб сайтов интернета, на сервере, специально выделенном или виртуальном хостинге.

Соответственно, преподаватель имеет свой уровень доступа к системе и имеет несколько более широкие возможности, по сравнению с обучающимися. Может создавать и корректировать содержимое учебных курсов, просматривать задания и т.д. Тестовые задания, как правило, проверяются сразу в автоматическом режиме. А результаты учебы заносятся программой и преподавателем в электронный журнал». [5]

Возможно также использование различных чатов, блогов, форумов, видеоконференций и т.д.

При выборе средства организации взаимодействия с обучающимся преподаватель прежде всего должен ориентироваться на те, которые доступны учащемуся в силу возраста и навыков работы с информационно-компьютерными технологиями, но при этом необходимо постепенно знакомить его и другими, так как это создаст у ребёнка дополнительную мотивацию, сделает процесс обучения более разнообразным, поможет повысить качество освоение учебного материала.

D00064 30.10.2020

БАСТАУЫШ СЫНЫПТА СЫН ТҰРҒЫСЫНАН ОЙЛАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫН ТИІМДІ ҚОЛДАНУ

ЖУМАШЕВА АЙНУР САБИТОВНА
СҚО. Мамлют ауданы Ленин ауылы
Ленин орта мектебі. КММ
Бастауыш сынып мұғалімі

Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаев: «Қазақстан жолы – 2050: бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты Қазақстан халқына арналған Жолдауында: «Ұлттық білім берудің барлық буынының сапасын жақсартуда бізді ауқымды істер күтіп тұр.» деген болатын. Елдің елдігін сақтап, көркейтетін, өркендететін және болашақты айқындап беретін – білім мен тәрбие беру ісі. Бүгінгі таңда білім беру жүйесінде көптеген жаңалықтар мен өзгерістер өмірге келуде. Заманауи қоғамның өркендеп өсуі білім жүйесінің сапасын жақсартуды,жаңа технологияларды тиімді қолдануды, жаңа формациядағы ұстаздар арқылы еліміздің білім жүйесін халықаралық стандарт деңгейіне жеткізуді мақсат етіп отыр.

Қазақстандағы білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында да білім беру жүйесінің сапасын арттыру үшін ең алдымен мұғалімнің кәсіби біліктілігін арттыру мәселесіне үлкен мән берген.Бұл бағдарламаның міндеті – қазақстандық мұғалімдерге педагогикалық

тәжірибелерін жетілдіру мен бағалауға көмектесу. Бағдарлама барысында педагогиканың әртүрлі аспектілері талқыланады.

Әлемдік тәжірибеге негізделе жасалған бұл жоба оқушылардың өз дәлелін еркін жеткізе алатындай, сенімді, сыни пікір – көзқарастары жүйелі дамыған оқушы қалыптастыруды мақсат етеді. Сыни тұрғыдан ойлау – бақылаудың, тәжірибенің, ойлау мен талқылаудың нәтижесінде алынған ақпаратты ойлауға, бағалауға, талдауға, синтездеуге бағытталған пәндік шешім. Сыни тұрғыдан ойлау дағдылары: Бақылау. Талдау. Қорытындылау.

Өз тәжірибемде «Оқу мен жазуды сын тұрғысынан ойлауды дамыту» технологиясының әдіс – тәсілдерін ана тілі, қазақ тілі, дүниетану сабақтарында қолданамын. Тәжірибемде қолданған кейбір тәсілдерге тоқтала кетейін. Қызығушылықты ояту кезеңінде бұрынғы білетіні мен жаңа білімді ұштастыруда «Топтау», «Ойлану», «Жұпта талқылау», «Болжау» әдістерін қолданамын. Мағынаны ашу– кезеңінде оқушылар жаңа ақпаратпен танысады, тақырып бойынша жұмыс істейді, тапсырмалар орындайды. Сондықтан оқушының өз бетімен жұмыс жасап, белсенділік көрсетуіне жағдай жасаймын. Бұл кезеңде көбіне INSERT әдісін қолданған қолайлы. Ой толғау-кезеңінде оқушы не үйренгені саралап, оны қандай жағдайда қолдану керектігін ой елегінен өткізеді. Белсенді түрде өздігінен үйрену жолына қайта қарап, өзгерістер еңгізеді. Сабақтың бұл кезеңінде «Еркін жазу әдісі», «Бес жолды өлең», «Венн көрсетуі» т.б осы сияқты стратегиялар әр сабақтың ерекшелігіне қарай лайықты қолданылады.

Белгілі бір мәтінді толық меңгерту, кейіпкерлер бейнесіне талдау жасап, өз ойын жүйелі жеткізе алуға үйрету, өзіндік ой қорыта білу, шығармашылықпен жұмыс істеу қабілетін жетілдіру, ой - өрісі мен дүниетанымын кеңейту, сөздік қорларын молайту, кейіпкерлер бойындағы жақсы қасиеттерді үлгі ету мақсат етіп алынды. Оқушылар үй тапсырмасын «Шеңбер» әдісімен орындады.

"Шеңбер" әдісі бойынша, оқушылар сыртқы шеңбер, ішкі шеңбер болып орналасады. Ішкі шеңбер болып орналасқан оқушылар, сыртқы шеңберге орналасқан оқушыларға сұрақ қоя отырып, диалог жүргізеді немесе сыртқы шеңберде орналасқан оқушылар сұрақ береді. Шеңбер жасап тұрған оқушылар сағат тілі бойынша жүре отырып, барлық оқушымен кездесіп өзара диалогтік қарым-қатынас орнатады. Бұл тәсіл оқушыларды өзара білім алмасуына тиімді және үй тапсырмасын сұрауға, қайталауға арналған тақырыптарды сұрауға таптырмайтын тәсіл деп ойлаймын. «INSERT» әдісімен мәтінді үш бөлікке бөліп, үш топқа бөліп берілді. Оқушылар өздері жаңа сабақты оқып, өздері талдап, түсіндіріп, қорғайды. "Жауапқа сұрақ" әдісіне келетін болсам, "Сұраққа жауап" әдісінен «Жауапқа сұрақ» әдісі әлдеқайда тиімді. Өйткені сұраққа жауап бергеннен гөрі, жауапқа сұрақ тудыру күрделі ойлауды қажет етеді. Сабаққа негіз болатын сөзді жауап ретінде тақтаға жазып қоямын. Оқушылар берілген жауапқа бірнеше сұрақтар тудыру арқылы білімдерін дамытады.

D00065 31.10.2020

РОЛЬ ПЕДАГОГА В СВЕТЕ ОБНОВЛЁННОГО СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ

ЖУНУСОВА ЛУИЗА ЖАХАНОВНА
Туркестанская область, г. Туркестан.
КГУ комплекс начальная школа- сад №31
Воспитатель высшей категории предшкольной группы

Современные преобразования в стране, быстрая информатизация общества и динамичность кардинально меняют требования к образованию. Президент страны Нурсултан Абишевич Назарбаев подчеркивает, что «…одним из ключевых факторов успеха всего модернизационного процесса является успешность обновления национальной системы образования». Сегодня она осуществляется по всем приоритетным направлениям.

Обновление содержания образования – это, прежде всего, пересмотр самой модели среднего образования, его структуры, содержания, подходов и методов обучения и воспитания, внедрение принципиально новой системы оценивания достижения учащихся. Весь комплекс мероприятий в рамках обновления содержания образования направлен на создание образовательного пространства, благоприятного для гармоничного становления и развития личности.

Качественные изменения в любой области нашей жизни, а тем более в образовании невозможны без формирования нового взгляда учителя на свое место и роль в учебном процессе. Без осмысления, нами учителями, новых целей и задач в обновлённом содержании и технологии обучения, новых форм оценивания с учетом компетентностно-ориентированного подхода в обучении это сделать практически невозможно. Именно поэтому педагогу необходима готовность к восприятию методологии и содержания обновленного ГОСО среднего общего образования, к изменению программного и методического обеспечения образовательного процесса, к изменению целей и способов педагогической деятельности.

На сегодняшний момент каждого педагога интересуют вопросы:

Чем различается обновленное содержание образования от ныне действующего?

Изменятся ли подходы к организации образовательного процесса в школе?

Что означает понятие «образование, ориентированное на результат»?

Как должен готовиться учитель к обновленному содержанию образования?

Переход на обновление содержания образования предъявляет новые требования к работе в рамках компетентностного подхода к образованию, формированию готовности работать в условиях возросшей индивидуализации

образовательного процесса. Обновление структуры образования заключается в преодолении традиционного репродуктивного стиля обучения и переход к новой развивающей, конструктивной модели образования, обеспечивающей познавательную активность и самостоятельность мышления школьников.

Программа обновления содержания образования предполагает, что обучение должно быть активным, проводиться в условиях созданной коллаборативной среды, должна осуществляться дифференциация обучения, в процессе обучения должны реализовываться межпредметные связи. Кроме перечисленного обязательным является использование ИКТ, диалоговое обучение, осуществляться методы исследования и своевременное реагирование на потребности учащихся.

Педагог в свете обновлённого содержания обязан обладать высоким уровнем ряда компетентностей: специальной компетентностью(способность заниматься собственно профессиональной деятельностью на достаточно высоком уровне и проектировать свое дальнейшее профессиональное развитие); социальнаой компетентностью - совместной (коллективной, групповой) профессиональной деятельностью; образовательной компетентностью (интерес к освоению профессиональных знаний, умений и навыков), а также информационной, коммуникативной, компетентностью решения проблем.

Учитель должен уметь:

-формулировать учебные цели для достижения результатов;

-строить учебный процесс по организации усвоения учебного материала;

-готовить учебные материалы в соответствии с учебными целями;

- использовать потенциал информационной среды для учебного процесса;

- создавать условия для опережающего развития учащихся;

- создавать атмосферу психологического комфорта и поддержки;

- готовить учащихся к самообразованию, самоопределению и самореализации;

- оценивать текущие результаты, направленные на достижение поставленных целей.

В освоении материала помогли позитив, благоприятная эмоциональная атмосфера, интересные диалоги, вовлечение в практическую деятельность. Значимым было моделирование урока в группах, анализ урока по этапам.

Важным принципом, лежащим в основе разработки учебных программ начального образования, является модель спиральной образовательной программы. В её основе лежит повторение изученных разделов по мере перехода учащихся в следующие классы. Сложность темы увеличивается с каждым повторным рассмотрением.

D00068 31.10.2020

БАЛАБАҚША – БАРЛЫҚ ТӘРБИЕ МЕН БІЛІМНІҢ ЕҢ АЛҒАШҚЫ БАСПАЛДАҒЫ

АДЫРБЕКОВА БИБИСАРА НУРМАНОВНА.
Түркістан қаласы "№ 31 бастауыш мектеп - балабақша" КММ.
Балабақша жоғарғы санатты тәрбиешісі

Отбасы – әлеуметтік қалыптасуының алғашқы баспалдағы. Кез келген ата-ана өз ұрпағының қалыпты дамып, оның көп нәрсеге қәбілетті болып өскенін қалайды. Ал оның тәрбиелеу өз алдына күрделі әрі өте жауапты дүние. Себебі, бала тәрбиесі ата-ана мейірім жылуымен ғана емес, оның ақыл кеңесімен тығыз байланысты.

Қазақ тарихындағы бала тәрбиесін сөз етсек, отбасында ана мейірімі мен әкенің қатаңдығынан бастау алатынын байқацмыз. Бүгінде бұл үрдіс түбегейлі өзгеріп, өз мәнін жойды дей алмаймыз. Десек те, өзгеше сипатқа ие. Бесіктен басталған бала тәрбиесі қарыштап алға дамып келе жатқан XXI ғасырда балабақшада жалғасын табады. Күнкөріс қамымен жүрген жұмысбасты ата-аналар үшін баланың балабақшада тәлім-тәрбие алуы тиімді жол болып табылады. Балабақша қазіргі таңда тәлім-тәрбие алатын ортасы ғана емес, сонымен қатар мектепалды даярлық мекені десек артық айтпаймыз. Үндінің ұлы философы Махатма Ганди: «Алтын, күміс секілді тастарға бағалылық беріп тұрған нәрсе – оны өндіру жолындағы еңбек қана» деген екен. Ал оны түсінген адамға бұл сөзде астары терең мәнді ұғым жатыр. Міне, осы секілді елдің белді азаматы болатын,ертеңгі тұтқасын ұстайтын тұлғаны тәрбиелеп шығару жолында да балабақшаның рөлі зор.

Балабақша келешек азаматтарды тәрбиелейтін шағын институт. Балғындардың шаттық күлкісіне толы бұл мекенде тәрбиеші-педагогтар баланың тәрбиесімен қатар оның дамуына да даңғыл жол салады. Себебі, балабақшада бала бойындағы ерекше қабілеті байқалады. Баланың алғашқы қылықтары көрініс тапқан сәттен бастап оның дамуындағы ерекшеліктерді назарда ұстаған жөн. Сондай-ақ, көпшілік ортаға тез үйренісіп, адамдармен тіл табысуға да балабақшаның берері мол.

Әлем бойынша 40 мыңнан астам мамандық иелері жұмыс жасайды десек, солардың ішіндегі ең ауыр әрі жауаптысы ұстаздық сала. Баланың өмірге жеке тұлға ретіндегі алғашқы қадамдарын жасап, оған бағыт-бағдар беру жолында тәрбиешілердің еңбегі өлщеусіз. Әр балаға жеке тұлға ретінде қарайтын тәрбиеші-педагогтар түрлі мінезі бар балалардың тілін тауып, олармен жүйелі жұмыс жасайды.

Балабақшада тәрбиеленген бала белгілі бір тәртіпке дағдылана бастайды

және оны заңдылық ретінде қабылдап, өзін бейімдейді. Мәселен, бала біріншіден күн тәртібіне бағынады. Уақытылы ас ішу, ойнау, теледидарды өз уақытымен көру, түскі уақыттта ұйықтау секілді дүниелерді әдетіне айналдыра бастайды.

Балабақша – тәрбиенің алтын бесігі. Бала өсіп келе жатқан шыбық секілді екені рас. Оған алдыңғы бунның әрбір әрекеті дұрыс дүние секілді көрінеді. Қалай баптайсың, соның жемісі өзіне қайтады. Сол себепті әрбір тәрбиеші-педагог оған үлкен жауапкершілікпен қарау керек деп есептеймін.

D00069 31.10.2020

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМГЕ ЖАҢАША КӨЗҚАРАС

САПАРБАЕВА АКМАРАЛ АЛИ-АЙДАРОВНА.
Түркістан қаласы "№ 31 бастауыш мектеп - балабақша" КММ
Балабақша жоғарғы санатты тәрбиешісі

Білімнің бастауы, қайнар көзі – мектеп болса, келешек ұрпақтың алғашқы баспалдығы – бастауыш білім беру саласы екені баршамызға аян. Мұхтар Шаханов ағамыздың мына бір сөзі ойға оралады. «Бала жүрегі кішкентай күй сандық. Сол сандықтың кілтін тапсаң ғана ашылады. Мұғалімнің қолында үнемі сол кілт жүруі керек» дегендей, бастауыш сынып мұғалімі үнемі ізденісте болуы керек. Бүгінгі күні әлемдегі барлық елдер жоғары сапалы білім жүйесіне ұмтылуда. Өйткені қазіргі заманда елдің бәсекеге қабілеттілігі экономикасының дамуына қатысты болса, ал оның дамуы мемлекет азаматтарының білімділігі мен біліктілігіне байланысты. Сондықтан білім беру жүйесін болашақтың талабына сәйкес дамыту тиіс.

Қай кезде, қай қоғамда болсын жеке тұлғаның қалыптасуы ұстаздан басталады. Білім саласындағы өзгерістер ұстаздан үлкен жауапкершілікті талап етеді. Жаңартылған оқу бағдарламасы аясында тек өз мамандығын шексіз сүйетін, бала үшін өзінің ұстаздық ғұмырын арнайтын мамандар ғана сапалы да, жемісті еңбек ете алады деп ойлаймын.

Жаңартылған білім беру бағдарламасы оқушының сөйлеу әрекетінің төрт түрін: тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылымды жетілдіруге бағытталған. Қарапайымнан күрделіге қарай, бірте-бірте білім, білік пен дағдылары кеңейтіліп қалыптасады. Оқу мақсаттары оқушылардың зерттеу дағдыларын, қарапайым бақылауға тәжірибе арқылы білімі қалыптасуына, алған білімін қайта өмірде қолдана білуіне бағытталған. Оқушы бойында әлеуметтік дағдылар, жалпы білімнің іргетасы, танымдық белсенділігі, жүйелі оқу әрекетінің қалыптасуына көңіл бөлінген.

Жаңартылған білім берудің маңыздылығы – оқушы тұлғасының

үйлесімді, қолайлы білім беру ортасын құра отырып сын тұрғысынан ойлау, зерттеу жұмыстарын жүргізу, тәжірибе жасау, АҚТ-ны қолдану, жеке, жұппен, топта жұмыс жасай білу, функционалды сауаттылықты, шығармашылықты қолдана білуді және оны тиімді жүзеге асыру үшін қажетті тиімді оқыту әдіс-тәсілдерді қолдана білу.

Жаңа оқулықтарда берілген тапсырмалар мәтінді оқу, оның мазмұнын айтумен ғана шектелмей, мәтінге қатысты өзі сұрақтар құрастыруына, себебін анықтауына, болжам жасау мен өзіндік бағалауына, сұраққа жауап болатын ақпаратты дереккөздерден табу ретін білуіне, жаман мен жақсыны айыра білуіне жетелейді.

Бағалау жүйесі де өзгеріске ұшырап, критериалдық бағалау жүйесіне өтеді. Критериалды бағалау кезінде оқушылардың үлгерімі алдың ала белгіленген критерийлердің нақты жиынтығымен өлшенеді. Оқушылардың пән бойынша үлгерімі екі тәсілмен бағаланады: қалыптастырушы бағалау және жиынтық бағалау. Бұл бағалау жүйесінің артықшылығы – баланың ойлау қабілетін дамытып, ғылыммен айналысуына ықыласын туғызады. Қалыптастырушы бағалау күнделікті оқыту мен оқу үдерісінің ажырамас бөлігі болып табылады және тоқсан бойы жүйелі түрде өткізіледі. Қалыптастырушы бағалау үздіксіз жүргізіле отырып, оқушылар мен мұғалім арасындағы кері байланысты қамтамасыз етеді және балл не баға қоймастан оқу үдерісін түзетіп отыруға мүмкіндік береді. Жиынтық бағалау оқу бағдарламасының бөлімдерін (ортақ тақырыптарын және белгілі бір оқу кезеңін (тоқсан, оқу жылы, орта білім деңгейі) аяқтаған оқушының үлгерімі туралы ақпарат алу мақсатында балл және баға қою арқылы өткізіледі. Қалыптастырушы бағалау және жиынтық бағалау барлық пәндер бойынша қолданылады.

Қорыта айтқанда, аталмыш бағдарламаның мәні, баланың функционалды сауаттылығын қалыптастыру. Оқушы өзінің мектеп қабырғасында алған білімін өмірінде қажетке асыра білуі керек. Сол үшін де бұл жаңартылған білім мазмұнын негізі «Өмірмен байланыс» ұғымына құрылған. Ұстаздарға үлкен жауапкершілік міндеттелді. Оқушылардың бойына XXI ғасырда өмірдің барлық салаларында табысты болу үшін, қажетті дағдыларды дарыту үшін, мұғалімдер тынымсыз еңбектенуі керек. Білім беру мазмұнын жаңарту аясында тек өз пәнін, өз мамандығын шексіз сүйетін, бала үшін ұстаз ғұмырын құдіретті деп санайтын білімді мұғалімдер ғана жұмыс істей алады. Үйренгеніміз де, үйренеріміз де көп.

Қазақстан 2030 стратегиялық бағдарламасы білім берудің ұлттық моделінің қалыптасуымен және Қазақстанның білім беру жүйесін әлемдік білім беру кеңестігіне кіріктірумен сипатталады. Қазіргі таңда қазақ тілі – мемлекеттік, қарым-қатынас тілі – орыс тілі және ағылшын тілі – әлемдік кеңістікті тану тілін оқытуда жаңа идеяларды әр сабақта жан-жақты қолданып, жаңаша оқытудың тиімді жолдарын тауып, жүйелі түрде қолдану – заман

талабы болып отыр. Оқытудың парадигмасы өзгерді. Білім берудің мазмұны жаңарып, жаңаша қөзқарас пайда болды. осыған байланысты ұстаздар алдында оқытудың әдіс-тәсілдерін үнемі жаңартып отыру және технологияларды меңгеру, оны тиімді қолдана білу міндеті тұр. Мемлекетіміздің білім беру үдерісіне енген жаңартылған білім беру бағдарламасы – заман талабына сай, келешек ұрпақтың сұранысын қанағаттандыратын тың бағдарлама.

Қай елдің болсын өсіп-өркендеуі, ғаламдық дүниеде өзіндік орын алуы, оның ұлттық білім жүйесінің деңгейіне, даму бағытына байланысты. «Ұрпағы білімді халықтың болашағы бұлыңғыр болмайды» дегендей, жас ұрпаққа сапалы, мән-мағыналы, өнегелі тәрбие мен білім беру – бүгінгі күннің басты талабы.

Мұғалімнін алдында оқушыларға білім мен тәрбие беруде үлкен жауапкершілік тұр. Әрбір оқушыны оқытып тәрбиелеуге байланысты мәселелерді өздігімен және шығармашылық ынтамен шешуге қабілетті жаңашыл мұғалім керек. Жаңа, тез өзгермелі, білімді де білікті, тың серпіліске, өзгеруге дайын және жаңа талап межесінен коріне алатын шығармашыл да кәсіби шебер мұғалімдерді қажет етіп отырғанына көзіміз жетті. Оқушылардың мектепте табысты оқуы ғана емес, өмірде де табысты болуы мұғалімнің қабілетіне, оның құзыреттілігіне байланысты екенін терең түсіндік. Мұғалім оқушылар үшін қандай да бір пән бойынша білім беретін адам ғана емес, сондай-ақ олардың оқудағы еңбегін қызықты, тиімді ұйымдастыра алатын, оларға үлгі болатын ерекше тұлға болуы керек. Жаңа заман мұғалімнен күнделікті оқушылармен қарым-қатынас барысында әрбір жағдаят үстінде ерекше білім деңгейін көрсетуде және шығармашыл шешім қабылдай алуын талап етіп отыр. Оны қанағаттандыру үшін қазіргі заманның мұғалімі жаңашыл, икемді, өзгерісті тез қабылдай алатын, жан-жақты, жаңа педагогикалық инновациялық технологияларды меңгерген болуы керек.

Соңғы жылдары педагогикалық теорияда және оқу-тәрбие үдерісінде өзгерістер болып жатыр. Білім берудегі жаңғырту мен инновациялық үрдістердің жалғасуына ықпал етудің маңызды факторының бірі – мұғалімнің кәсіби шеберлігі. «Кәсіби шебер» түсінігіне пәндік, дидактикалық, әдістемелік, психология-педагогикалық білім мен дағды ғана емес, педагогтің жеке тұлғалық потенциалы, кәсіби құндылықтары жатады. Білім мазмұның жаңарту тікелей шығармашылық ізденістегі мұғалімнің кәсіби шеберлігіне байланысты. «Мұғалім көп әдісті білуге тырысуы керек. Оны өзіне сүйеніш, қолғабыс нәрсе есебінде қолдануы керек»-деп Ахмет Байтурсынов айткандай, қазіргі заман талабына сай білім беру мәселесі сол қоғам мүддесіне сай болуы керек. Өз ісінің шебері ғана жоғары жетістіктерге жетеді.

Қазіргі таңда пәнді жақсы, терең білетін, күнделікті сабақтағы тақырыпты толық қамтитын, оны оқушыға жеткізе алатын, әр түрлі денгейдегі тапсырмаларды білу іскерлігі, оқытудың дәстүрлі және ғылыми жетілдірілген әдіс-амалдарын, құралдарын еркін меңгеретін, оқушылардың пәнге

қызығушылығын арттыра отырып дарындылығын дамытудағы іздену-зерттеу бағытындағы тапсырмалар жүйесін ұсыну өмір талабы. Ал, оның негізі бастауыш сыныптарда қаланбақ. Сондықтан да бастауыш сыныпта әр сабаққа әр түрлі тиімді әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, оқушылардың білім сапасын арттыру ең басты мәселе.

Білім беру бағдарламасының негізгі мақсаты – білім мазмұнының жаңаруымен қатар, критериалды бағалау жүйесін енгізу және оқытудың әдіс-тәсілдері мен әр түрлі құралдарые қолданудың тиімділігін арттыруды талап етеді. Бастауын сынып пәндеріне арналған оқу бағдарламаларындағы оқу мақсаттары оқушылардың шынайы проблемаларды анықтап зерттей білуді талап етеді.

Негізінен жаңартылған білім жүйесі құзыреттілікке және сапаға бағытталған бағдарлама. Жаңартылған білім берудің маңыздылығы – оқушы тұлғасының үйлесімді қолайлы білім беру ортасын құра отырып сын тұрғысынан ойлау, зерттеу жұмыстарын жүргізу, тәжірибе жасау, АКТ-ны қолдану, коммуникативті қарым-қатынасқа түсу, жеке, жүппен, топта жұмыс жасай білу. Жаңа білім беру бағдарламасы – сыни тұрғыдан ойлауға, шығармашылықты қолдана білуді және оны тиімді жүзеге асыру үшін қажетті тиімді оқыту әдіс-тәсілдерді (бірлескен оқу, модельдеу, бағалау жүйесі, бағалаудың тиімді стратегиялары) үйретеді.

Бағалау жүйесі де өзгеріске ұшырап, критериялық бағалау жүйесіне өтеді. Критериалды бағалау кезінде оқушылардың үлгерімі алдын ала белгіленген критерийлердің нақты жиынтығымен өлшенеді. Оқушылардың пән бойынша үлгерімі екі тәсілмен бағаланады: қалыптастырушы бағалау және жиынтық бағалау. Бұл бағалау түрлері баланың жан-жақты ізденуіне ынталандырады. Критериялық бағалау жүйесі Филиппин, Сингапур, Жапония, Франция,Финляндия сынды дамыған елдерде пайдаланылады. Бұл бағалау жүйесінің артықшылығы, баланың ойлау қабілетін дамытып, ғылыммен айналысуына ықыласын туғызады. Қалыптастырушы бағалау күнделікті оқыту мен оқу үдерісінің ажырамас бөлігі болып табылады және тоқсан бойы жүйелі түрде өткізіледі. Қалыптастырушы бағалау үздіксіз жүргізіле отырып, оқушылар мен мұғалім арасындағы кері байланысты қамтамасыз етеді және балл не баға қоймастан оқу үдерісін түзетіп отыруға мүмкіндік береді. Жиынтық бағалау оқу бағдарламасынның бөлімдерін (ортақ тақырыптарын және белгілі бір оқу кезеңін (тоқсан, оқу жылы, орта білім деңгейі) аяқтаған оқушының үлгерімі туралы ақпарат алу мақсатында балл және баға қою арқылы өткізіледі. Қалыптастырушы бағалау және жиынтық бағалау барлық пәндер бойынша қолданылады.

Бүгінгі күні барлық елдер жоғары сапалы білім жүйесімен жұмыс істеуде. Өйткені қазіргі заманда елдің бәсекеге қабілеттілігі оның азаматтарының парасаттылығымен анықталады, сондықтан білім беру жүйесі болашақтың талабына сәйкес дамуы тиіс оқушыларды заманауи әдіс-

тәсілдермен оқытып, ой-өрісі кең, саналы, еркін азамат етіп тәрбиелеу қажеттілігі де осы себептен туындап отыр.

Қорыта айтқанда, жаңа бағдарламаның мәні, баланың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру. Оқушы өзінің мектеп қабырғасында алған білімін өмірінде пайдалана білуі керек. Сол үшін де бұл бағдарламаның негізі «Өмірмен байланыс» ұғымына құрылған. Ұстаздарға үлкен жауапкершілік міндеттелді. Оқушылардың бойына XXI ғасырда өмірдің барлық салаларында табысты болу үшін, қажетті дағдыларды дарыту үшін, мұғалімдер тынымсыз еңбектену керек. Жаңартылған оқу бағдарламасы аясында тек өз пәнін, өз мамандығын шексіз сүйетін, бала үшін ұстаз ғұмырын құдіретті деп санайтын білімді мұғалімдер ғана жұмыс істей алады.

Үйренгеніміз де, үйренеріміз де көп, «Егер сен болашақтағы өзгерісті байқағын келсе, сол өзгерісті уақытында жаса» деген ілімін негізге ала отырып, оқушы бойындағы қабілетті жетілдіріп, оқушыларды болашаққа жетеклеп, жақсы істі бастағалы отырмыз.

D00070 31.10.2020

ПРЕДШКОЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА

АТАКУЛОВА ДИЛБАР ЕРГЕШБАЕВНА
г.Туркестан. КГУ комплекс начальная школа- сад №31.
Воспитатель высшей категории, предшкольной группы

Основная образовательная программа НО предусматривает наличие преемственности в дошкольном и начальном общем образовании. В её основу заложена Концепция непрерывного образования, принципами которой являются

- опора на достижение предыдущего этапа развития, неоправданность как инфантилизации в образовании, так и «забегания вперёд»;
- индивиудализация образования: учёт сапособностей, интересов, темпа продвижения ребёнка;
- создание условий для его развития, независимо от уровня исходной подготовленности.

Подготовка ребёнка к школе в ходе организации предшкольной подготовки проводится в нашей школе не первый год. В прошлом году в течение шести месяцев будущие первоклассники занимались по программе «Букварёнок». Эти занятия оказались полезными, дети лучше адаптировались к школе, мы получили положительные отзывы от родителей.

В этом году занятия решили проводить с октября по программе «Предшкольная пора» Виноградовой Н. Ф., поскольку УМК, по которому обучаются первоклассники - «Начальная школа 21 века» того же автора.

Для этого надо было создать нормативно-правовую базу. Составлено Положение о предшкольной подготовке, модифицирована программа «Предшкольная пора» и приобретено УМО:

- Виноградова Н.Ф. «Рассказы-загадки о природе»
- Журова Л.Е., Кузнецова М.И. «Азбука для дошкольников. Играем со звуками и словами»
- Щербакова Е.И. «Знакомимся с математикой»
- Салмина Н.Г., Глебова А.О.- комплект рабочих тетрадей « Учимся рисовать».

Составлено тематическое планирование для проведения занятий

- «Учимся читать, рассуждать, фантазировать»,
- «Учимся родному языку»,
- «Знакомство с математикой».

Целью реализации предшкольной подготовки считаем обучение детей - дошкольников в условиях подготовительной группы, что обеспечивает их общее психическое развитие, формирование предпосылок учебной деятельности и качеств, необходимых для адаптации к школе и успешного обучения в начальных классах, обеспечение интеллектуального и личностного развития ребёнка, оказание диагностической и консультативной помощи семьям, воспитывающим детей дошкольного возраста.

Непрерывность дошкольного и начального образования предполагает решение следующих приоритетных задач:

- приобщение детей к ценностям здорового образа жизни;
- обеспечение эмоционального благополучия каждого ребёнка, развитие его положительного самоощущения;
- развитие инициативности, любознательности, произвольности, способности к творческому самовыражению;
- формирование различных знаний об окружающем мире, стимулирование коммуникативной, познавательной, игровой и др. активности детей в различных видах деятельности;
- развитие компетентности в сфере отношений к миру, к людям, к себе;

включение детей в различные формы сотрудничества (со взрослыми и детьми разного возраста).

Режим работы - 1 раз в неделю (по субботам) по 3 занятия. Длительность занятия - не более 25 минут. Перерыв между ними - 5 минут.

Для родителей проводятся занятия «Школа родителей будущих первоклассников». Работа строится по плану. На первом собрании родителям разъяснили особенности ФГОС нового поколения, они узнали, как изменится их роль в условиях новых подходов к обучению детей. Родители познакомились с Современными тенденциями в образовании, с особенностями внеурочной деятельности в 1 классе, с портфолио учащегося, с учебным планом, ООП

НОШ, нормативно-правовой базой по профилактике безнадзорности и правонарушений, с электронными дневниками и журналами, с гигиеной младшего школьника, детской литературой.

По отзывам родителей видно, что предшкольная подготовка нужна. Вот некоторые из них:

- Мой ребёнок, чувствует себя более уверенно, стал больше уделять внимания письму.
- Ребёнок стал более усидчивым, появился интерес к занятиям.
-Ребёнок познакомился с классом, со школой, с учителем.
-Получили полезные советы по поводу обучения и воспитания первоклассников.
- Мой ребёнок стал более ответственным.
-Узнала много нового о воспитании ребёнка.

Результаты детей:

- в ходе занятий дети проявляли способность к фантазии, воображению. Они фантазируют вслух, играют звуками и словами. Многие умеют выполнять инструкцию педагога, следовать установленным правилам. Они проявляют широкую любознательность, задают вопросы, пытаются самостоятельно придумывать объяснения явлениям природы и поступкам людей. Любят наблюдать, эксперементировать;
- проводилось мониторинговое обследование готовности к школе.

Задания были приближены к региональным. Из 14 детей справились 13. По результатам видно, что у детей хороший уровень развития сенсорных способностей, наглядно-действенного мышления. Они умеют действовать по инструкции учителя, ориентироваться на листе бумаги, понимать слова, обозначающие пространственные отношения. У них сформированы элементарные математические представления, зрительное восприятие формы. Многие имеют фонетико-фонематическое восприятие, выполняют умственные операции анализа и обобщения, умеют классифицировать. Не все владеют звуковым анализом на уровне определения количества звуков в слове и не умеют находить закономерность на основе зрительного внимания, у многих не сформировано наглядно-образное мышление. Ещё есть время для коррекции на занятиях (в июне) во время летней оздоровительной площадки.

E00007 31.10.2020

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

АХАЕВА АРДАК РОМЕНОВНА
г.Туркестан. КГУ комплекс начальная школа- сад №31.
Воспитатель высшей категории предшкольной группы.

В решении задач построения «новой школы» большую роль играет дистанционное обучение. Используя дистанционное обучение в школе, можно добиться неплохих результатов.

Если взять нашу школу, в ней обучается 9 детей-инвалидов. В настоящее время двое из них обучаются дистанционно, сделана заявка еще на одного обучающегося.

В рамках федеральной программы «Образование без границ» участники процесса дистанционного обучения полностью снабжаются всем необходимым оборудованием: компьютер, принтер, сканер, фотоаппарат, микроскоп и др., а также необходимым программным обеспечением.

Дистанционное обучение (ДО) — взаимодействие учителя и учащихся между собой на расстоянии, отражающее все присущие учебному процессу компоненты (цели, содержание, методы, организационные формы, средства обучения) и реализуемое специфичными средствами Интернет-технологий или другими средствами, предусматривающими интерактивность.

Дистанционное обучение — это самостоятельная форма обучения, информационные технологии в дистанционном обучении являются ведущим средством.

Практически все специалисты в области дистанционного обучения понимают его как учебный процесс под руководством учителя, полностью сетевой или интегрированный с традиционным обучением.

Современные средства телекоммуникаций в дистанционном образовании обеспечивают интерактивный способ обучения. Учащемуся предоставляется возможность оперативной связи, а преподавателю – корректировать и контролировать его работу. Ученик может выбрать свой темп изучения материала (может работать по индивидуальной программе, согласованной с общей программой курса, что очень важно в средних образовательных учреждениях с повышенным уровнем обучения: специализированные школы, гимназии и др.).

В силу интерактивного стиля общения и оперативной связи в дистанционном обучении открывается возможность индивидуализировать процесс обучения. Преподаватель в зависимости от ситуации может оперативно реагировать на запросы ученика, применять гибкую, индивидуальную методику

обучения, предлагать ему дополнительные, ориентированные на ученика блоки учебных материалов. Время, отводимое на консультации с учителем, порой бывает недостаточно, поэтому очень удобно ученику и учителю общаться и решать возникающие вопросы по Интернету.

Современное дистанционное обучение строится на использовании следующих основных элементов:

среды передачи информации (почта, телевидение, радио, информационные коммуникационные сети),

методов, зависимых от технической среды обмена информацией.

В настоящее время перспективным является интерактивное взаимодействие с учащимся посредством информационных коммуникационных сетей, из которых массово выделяется среда интернет-пользователей.

Дистанционное обучение позволяет:

проводить обучение большого количества человек;

повысить качество обучения за счет применения современных средств, объемных электронных библиотек и т. д.

создать единую образовательную среду.

Разработчики технологии дистанционного обучения указывают на следующие его особенности:

• гибкость (каждый может учиться столько, сколько ему лично необходимо для освоения курса, дисциплины и получения необходимых знаний);

• дальнодействие (расстояние от места, где находится ученик, до образовательного учреждения не является препятствием);

• асинхронность (преподаватель и обучаемый работают по удобному для каждого расписанию и в удобном темпе);

• массовость (количество обучающихся может быть любым);

• рентабельность (экономическая эффективность дистанционного обучения; средняя оценка зарубежных и отечественных образовательных систем дистанционного обучения показывает, что они обходятся приблизительно на 10-50% дешевле);

• новая роль преподавателя (тьютора), когда на него возлагаются такие функции, как координирование познавательного процесса, корректировка преподаваемого курса, консультирование, руководство учебными проектами и т.д., взаимодействие преподавателя с учениками осуществляется, в основном, асинхронно с помощь почты или систем связи, допускаются и приветствуются также и очные контакты;

• новая роль обучающегося (требуется исключительная мотивированность, самоорганизация, трудолюбие и определенный стартовый уровень образования);

• новые информационные технологии (компьютеры, аудио- и видеотехника, системы и средства телекоммуникаций и др.).

Одна из форм проведения занятий: веб-занятия — дистанционные уроки, лабораторные работы, практикумы и другие формы учебных занятий, проводимых с помощью средств телекоммуникаций и других возможностей «Всемирной паутины».

Для веб-занятий используются специализированные образовательные веб-форумы — форма работы пользователей по определённой теме или проблеме с помощью записей, оставляемых на одном из сайтов с установленной на нем соответствующей программой.

Современный курс дистанционного обучения должен строиться на следующих концептуальных педагогических положениях:

В центре процесса обучения находится самостоятельная познавательная деятельность обучаемого (учение, а не преподавание).

Важно, чтобы обучаемый научился самостоятельно приобретать знания, пользуясь разнообразными источниками информации; умел с этой информацией работать, используя различные способы познавательной деятельности и имел при этом возможность работать в удобное для него время.

Самостоятельное приобретение знаний не должно носить пассивный характер, напротив, обучаемый с самого начала должен быть вовлечен в активную познавательную деятельность, не ограничивающуюся овладением знаниями, но непременно предусматривающую их применение для решения разнообразных проблем окружающей действительности.

Организация самостоятельной деятельности обучаемых в сети предполагает использование новейших педагогических технологий, адекватных специфике данной формы обучения, стимулирующих раскрытие внутренних резервов каждого ученика и одновременно способствующих формированию социальных качеств личности. Наиболее удачны в этом отношении метод проектов (для творческого интегрированного применения полученных знаний), исследовательские, проблемные методы.

Дистанционное обучение предусматривает активное взаимодействие как с преподавателем - координатором курса, так и с другими партнерами, сотрудничества в процессе разного рода познавательной и творческой деятельности. Проблемы социализации весьма актуальны при дистанционном обучении.

Система контроля должна носить систематический характер и строиться как на основе оперативной обратной связи (предусмотренной в структуре учебного материала, оперативного обращения к преподавателю или консультанту курса в любое удобное для обучаемого время), так и отсроченного контроля (например, при тестировании).

В любом случае, какие бы курсы дистанционного обучения не разрабатывались, объективно возникает необходимость предусмотреть инвариантные компоненты. В качестве таковых можно назвать следующие:

Общие сведения о курсе, его назначение, цели, задачи, содержание (структура), условия приема в группы обучения, итоговые документы. Эти сведения полностью открыты на сервере для ознакомления.

Справочные материалы (в виде баз данных) по предметной области курса.

Блоки анкет (отдельным файлом), позволяющие установить контакт с пользователями, получить необходимые сведения и обработать их.

Собственно обучающий курс, структурированный по более или менее автономным модулям.

Блок заданий, направленных на усвоение материала и проверку его понимания, осмысления.

Блок творческих заданий, направленных на самостоятельное применение усвоенных знаний, умений, навыков в решении конкретных проблем.

Важнейшей проблемой организации дистанционного обучения является подготовка преподавателей - координаторов таких курсов. В настоящее время ни один педагогический вуз не имеет в своих программах подготовки специалистов подобного рода. Вместе с тем, от профессионализма таких педагогов во многом зависит успех самого процесса дистанционного обучения. Следовательно, концепция дистанционного обучения должна обязательно включать в себя необходимость подготовки специалистов именно этого профиля.

Но дистанционное обучение требует таких нешуточных качеств как ответственность, умение планировать время, самостоятельность при выполнении работ и т.д. – все, что требуется от взрослого человека. Поэтому родители обязательно должны участвовать в процессе обучения. Причем участие этих взрослых не требует технических, профессиональных знаний, умений. Они должны проявлять глубокую заинтересованность в деятельности ребенка, говорить с ним о его занятиях, побуждать его не пропускать учебное время, не опускать руки перед трудностями, радоваться его успехам. Используя ДО в школе, можно добиться неплохих результатов.

Информационные технологии имеют большое значение не только в учебном процессе (на уроках, в методической работе), но и во внеурочной/ внеклассной работе для поддержки общественной жизни школы.

Как еще можно использовать дистанционное обучение в школе:

организовать курсы гуманитарного, естественнонаучного и технико-технологического профилей;

использовать дистанционное профильное обучение;

создавать творческие работы, своё портфолио, разработать интернет-страницу;

участвовать в дистанционных конкурсах и проектах;

создавать ученическую страницу в школьном журнале (для учеников и педагогов); учиться на дистанционных курсах;

использовать для подготовки к единому государственному экзамену (ЕГЭ).

Учащиеся используют ресурсы модулей дистанционного обучения для подготовки заданий по предмету, а учитель может быстро проверить выполнение тестов. Педагог контролирует начало и конец выполнения работы ребенком, как много времени было им затрачено. В режиме он-лайн учащиеся получают оценки.

E00008 31.10.2020

ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДЫҢ МАҢЫЗЫ ЖӘНЕ РӨЛІ

КОЖАНОВА ШОЛПАН ЩЕРНАЗАРОВНА
Түркістан қаласы "№ 31 бастауыш мектеп - балабақша" КММ
Балабақша бірінші санатты тәрбиешісі

Қазіргі уақытта Қазақстанда білім жүйесінде жаңа ақпараттық технологиялар кеңінен қолданыла бастады. Ақпараттық технологияларды және компьютерлік желі арқылы жаңа білім әдістерін пайдалану кеңейтіліп келеді. Жаңа ақпараттық технологияларды білім жүйесінде қолданудың ең маңызды факторы негізгі қозғаушы күші — адам, сол себепті білімнің негізгі принциптері іске асырылуы тиіс. Осыған байланысты адамның шығармашылық потенциалын дамыту үшін қажетті жағдай жасалуы тиіс.

«Білім саласындағы жаңа коммуникациялық технологиялар» түсінігі компьютерлік техника және электрондық анықтамалық жүйелері мен адамның әрдайым жаңа оқыту әдістерін ізденуінен пайда болады. Оны оқыту әдіс-тәсілі уақыт талабына сай өзгеруде. Қазіргі уақытта дидактикада инновациялық оқыту кеңінен қолданылуда. Инновация – бұл жаңалықтардың таралуы және құрылуы. Қазіргі педагогиканың негізгі тенденциясы оқытуды өнеркәсіптік-технологиялық процесске айналдыру үшін дидактикалық жолын және құралын табу болды. Бұл ізденіс «педагогикалық технология» деген ұғымға әкелді. XXI ғасырда ақпарат жүйелерінің өркендеп, ғарыштап дамып келе жатқанын білеміз, өнеркәсіп пен ортаның дамуының негізгі құралы болып ақпараттық ресурстар табылады. Сауатты өмір – дамудың жаңа фазасына енеді, бұл жаңа сауатты оқыту технологиясын құруға біртіндеп көшуді талап етеді. Оқытудың жаңа технологиясына көшу ұзақ уақыт алады. Компьютерлік технология білім ортасына ене отырып, оқыту процесін жақсарту үшін құралдар мен әдістерді қолдануға әкеп соқтырады. Негізгі базалық білім беру аймағында қызмет көрсету жағынан да қашықтан оқыту мүмкіндіктері үкімет тарапынан қолдау тауып жатыр. Осы технологияны пайдалану ауылдық жерлерді де жылдам ақпараттандыруға көмектесуде. Оқыту процесінде қолданылатын жаңа әдістердің бірі қашықтан оқыту әдісі болып табылады.

Қашықтан оқыту – ақпараттық құралдар және ғылыми негізделген тәсілдер

арқылы білім алу формасы. Қашықтан оқытуда екі компонент бар: оқытуды басқару және өз бетімен білім алу.

Мұғалімдердің алдын – ала дайындау және ұйымдастыру шаралары жүргізілмесе, программалық қамтамасыз етілмесе оқушылардың білімі жоғарламайды. Өйткені оқушының білімін, үлгерімін көтеруіміз үшін оқытушының біліктілігін көтеруіміз керек. Қашықтан оқыту бұл мұғалімнің біліктілігін көтереді, оқушының өз бетімен білім алуын қалыптастырады, ата-аналардың жаңа технологияға деген көзқарасын өзгертеді.

Қашықтан оқытудағы мұғалімдердің біліктілігін көтерудегі артықшылықтары:

· экономикалық, оқытуға кететін жалпы шығыны 40% кемиді;

· коммерциалық, қашықтан оқыту, технологиясы және оны қолдану болып табылады, оған деген сұраныс күннен-күнге өсуде;

· педагогикалық, оқыту мативациялық, интерактивті, технологиялы және индивидуалды болып келеді;

эргономикалық, қашықтан тыңдаушылар және мұғалімдер айналысуға өзіне ыңғайлы уақыттың кестесін қоюға мүмкіндігі бар;

коммуникативті, электронды желілері арқылы байланысатын педагогтардың, тыңдаушылардың мамандықтар саны көбеюде.

Мұғалім оқушының ішкі жан – дүниесінің сырын ашып, оның симпатикалық ынтасының дамуына жағдай тудырып отырады. Қазіргі заманда білім жүйесінің заман талабына, уақыттың сұранысына қарай ғарыштап дамуы, әрбір педагогтан сабақты ғылыми жобада жасауын талап етеді. Сабақты ғылыми жобада жасай білген мұғалім оқушы жүрегіне жол тауып, оның сабаққа деген қызығушылығын арттырып, мұғалім мен оқушы арасында түсінушілік пайда болады. Мұғалімнің коммуникативті дамуы: оқушыларды тыңдау, олардың көзқарасын түсіне білу, сын жасай білу, әңгіме, ұйымдастыра білу керек. Әрбір мұғалімнің бойында шартты рефлекциялық қасиеттер қалыптасуы керек: балаларды оқытуды өзінің тәсілін жұмысында қолданып, қиын жағдайларда шешімін тауып, шыға білу керек. Қашықтан оқыту курсы осыған бағытталған. Қашықтан оқытуды екі негізгі бөлікке бөлуге болады: техникалық және дидактикалық. Оның құралы болып телекоммуникациялар, аудио және видео жазбалар, жергілікті және ауқымды компьютерлік желілер. Ұйымдасқан – дидактикалық құрылымда қашықтан оқыту оқытудың негізгі компоненті болып табылады, оқушылардың өз бетімен білім алуы.

Ақпараттық технология жақсы дамығанымен ол оқытудың басты құралы болып есептелмейді. Ол үшін оқу бағдарламасында және оқыту әдістеріне өзгеріс енгізу керек. Жаңа технологияны қолдану мұғалімдерге дайындық жұмыстарына көп уақытты керек етеді. Әрбір мұғалімнен ізденуді, шығармашылық жұмыс жасауды, алыс – жақын шетелдердің озық тәжірибелерімен танысуды және оның күнделікті өмірде қолдануды қажет етеді.

Бұл оқыту құралының күштілігі соншалықты, онымен бірге басқа колледждермен оқытудың жаңа түрлерімен, оқыту әдістерімен алмасады. Колледжде телекоммуникация тақырыбын оқыту мүмкіндігі бар. Әдістемелік кешен, мұғалім мен оқушыға қажетті бағдарлама, қазақ тіліндегі оқулықтар мен көмекші құралдары жеткіліксіз. Пән мұғалімдерінің Интернетті осы уақытқа дейін аз қана пайдаланып, тіпті қолданбағандары да бар. Колледждер жаңа ақпараттық технологиялармен жабдықталғанымен, мұғалімдердің осы тақырып бойынша білімін жоғарылататын, яғни мұғалімдерді дайындайтын курстар жеткіліксіз. Ал, жалпы білім беру ісі жөнінен басқа озық елдердің тәжірибесін зер салып отыру, өзінің білімін жоғарылату, жаңашылдық, озат тәжірибе, компьютерлік коммуникацияны үйрену – әрбір пән мұғалімінің кәсіптік міндеті, қажетті парызы. Қаншалықты барлық құралдар жеткілікті болғанымен, пән мұғалімінің білімі төмен болса, оқушылардың телекоммуникация жөніндегі білімі төмендеп, болашақта Қазақстандағы телекоммуникациялық ортаның дамуына әсерін тигізеді.

Білімнің қайнар көзі оқулықта. Кітапханалар, оқу кітаптарының жетіспеушілігінен оқушылардың білімдері толық жеткілікті емес. Қазіргі кезеңде оқулықтар теориясы, оқытудың жаңа ақпараттық технологияларымен жобалау әдістемесі жасалуда.

Оқушылар қашықтан оқу арқылы өз білімдерін жетілдіре алады және ақпарат жүйелерін пайдалану мүмкіндігі артады. Мысалы керекті әдебиеттер мен оқу кітаптарын іздеу, бақылау және тестік тапсырмаларды орындау, лабороториялық жұмыстар, дайын баяндамалар, қашықтан олимпиядаға қатысу оқушының шығармашылық потенциалының дамуына әсер етеді.

Әр елде, қалада орналасқан оқушылардың қашықтан оқытуға қатысуы шығармашылық бірігу және жарысу эффектісін береді. WEB – беттер жасауда оқушылар өздерінің жұмысын желіден көріп оқушы ғылыми, суретші немесе басқа шығармалардың авторлары болады. Өзінің жұмыстарын жақсы, қызықты етіп көрсету үшін олар гипермәтіндермен, графикамен, дыбыстармен жұмыс істейді. Қашықтан оқуда оқушылар мәдениет арасында байланыс орната алады. Басқа елмен сұхбаттасу үшін сол елдің мәдениетін жақсы білу керек. Сонда мәдениеті, білімдері, діни бөлек оқушылар емін-еркін ақпарат алмаса алады. Басқа елмен байланысу үшін алдын ала оқушының психологиясын дайындау керек. Ол үшін әр түрлі тренинг өткізу керек. Бұл тренингте басқа елдердің мәдениетімен, олардың арсындағы айырмашылықтарды таныстыру бағытымен өтеді. Оларда мезгіл уақыттары мен уақыт арасында айырмашылық болады. Осы жерде электрондық конференциялар көмектеседі, одан керекті ақпаратты алуға болады. Қашықтан оқыту оқытушылар үшін де, оқушылар үшін де тиімді екенін уақыт дәлелдеді. Қашықтан оқыту жүйесіне ата-аналардың көзқарасы жақсы қалыптасып келеді. Әсіресе ата-аналар үшін қашықтан оқыту материалдық жағдайының тиімді болуын қарастырады.

Қашықтан оқытудың міндетін түсіну үшін оқушылардың арасында мониторингтік сараптамасы жүргізілу керек. Мониторинг нәтижесі бойынша қашықтықтан оқыту оқу процесіне жағымды әсер етеді.

Кемшіліктері:

Қашықтан оқыту біздің елімізде кең таралуы жайлы айту әлі ертерек, толыққанды қашықтан оқыту туралы айту үшін оқу орындарында және оқушының үйінде де жақсы техникалық және программалық құралдар болуы тиіс. Оның үстіне байланыстың сапасы жоғары болуы тиіс, бізде ол жағы әлі әлсіздеу. Білім Министрлігінің тарапынан қашықтан оқыту формасының әрекетіне қатысуында жетіспеушілік бар, нормативті-құқықтандыру, экономикалық және финанстық сұрақтар, Интернет бағасының жоғарлығы. Бұл проблеманы шешу үшін, мынадай ұсыныстар бар:

— кабинеттер компьютерлермен толық қамтамасыз етілуі керек;

— қашықтан оқыту курстары және бағдарламалары болу керек, оқытудың әдіс – тәсілін жасау, жобалау, арнайы курстар, үйірмелер ашу;

— қашықтан оқытудың өмірде жиі пайдалану, пайдаланудың тиімді әдістерін ойлап табу;

— алыс-жақын шет елдердегі қашықтан оқытудың іс-тәжірибесін оқып-үйрену;

— қашықтан оқытуда оқушының білім сапасын бағалаудың жаңа критерийін жасау;

— ақпаратты-техникалық жабдықтау қызметі қашықтан оқытудың программалық, ақпараттық және техникалық құралдарын дайындау;

— мультимедиялық бағдарламалармен жабдықталуы керек.

Әрине, оқу орындарының компьютерлік базасы әрі қарай толықтырылады, жетілдіріледі, бірақ соған қарамастан, қолдағы бар құралдарды толық пайдаланып, солардың мүмкіндіктерін барынша қолдануға тырысу керек. Қорыта келе айтарым – оқу процесінде ақпараттық коммуникациялық технологияларды қолданысқа енгізу техникалық жағынан да, психологиялық жағынан да күрделі мәселе болып табылады

E00009 31.10.2020

МАТЕМАТИКА САБАҒЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ СЫНИ ТҰРҒЫДАН ОЙЛАУ ҚАБІЛЕТІН ДАМЫТУ

ИНТЫКБАЕВА БАЯН АЯТБЕКОВНА
Алматы облысы Ақсу ауданы Абай атындағы орта мектеп,МДШО
Математика пәнінің мұғалімі

Бүгінде білім беру жүйесінде ауқымды өзгерістер болып жатыр. Қазақстан Республикасының білім беру жүйесін дамыту тұжырымдамасында орта білім берудің мақсаты – жылдам өзгеріп отыратын дүние жағдайында алынған терең білімнің, кәсіби дағдылардың негізінде еркін бағдарлай білуге, өзін – өзі дамытуға және өз бетінше дұрыс адамгершілік тұрғысынан жауапты шешімдер қабылдауға қабілетті жеке тұлғаны қалыптастыру деп атап көрсетілген. Мектеп жұмысы мен оқушы жетістіктерін өрістетудегі негізгі тұлға-мұғалім (Strong, Ward&Grant,2011). Мұғалім қызметіндегі маңызды дүние – жекелеген оқушылардың тақырыпты қабылдау ерекшеліктерін, оқушылардың түсінігін жетілдіру немесе жақсарту мақсатында олармен жұмыс жүргізу қажеттігін ұғынуы, сондай-ақ кейбір оқушылардың тақырыпты өзіне оңтайлы бірегей тәсілдермен меңгеретіндігін жете түсінуі (Мұғалімге арналған нұсқаулық, 6-7 бет).

Сабақ – мұғалімнің шығармашылық ізденісінің жемісі. ҚР-ның педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттыру курстарының үшінші (негізгі) деңгейі бойынша білім алып, үйренгенімді өз тәжірибеме қолданып келемін. Осы курсты оқу барысында мен өзімнің сабақ беруіме емес, оқушыларға қалай оқу керектігін үйретуге, оқушылардың оқу ептілігін дамытуға басты назар аударуым керек екендігін түсіндім.

Мен өз сабағымды жоспарлауда ең алдымен оқушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып, өзара сыйластық пен бірлесіп шешім табуға, тақырыптың мазмұнын өз бетімен меңгеруіне ықпал ететіндей оқу материалы мен қажетті құралдармен қамтамасыз етуге тырысамын. Сабақтың құрылымы оқушыларға оқу бағдарламасының (берілген тапсырманың немесе жаңа тақырыптың) мазмұнын игертіп қана қоймай, оқуға деген өз қабілетін дамыта алатындай етіп әзірлегенде ғана тиімдірек оқуға мүмкіндік береді. Сабақ барысында оқушыға білім алуға ыңғайлы, жағымды орта қалыптастыра білу табысқа жетудің бір факторы.

Оқушыларды сабақта топқа бөлудің әртүрлі қызықты тәсілі олардың алдағы жұмысқа деген қызығушылығын арттырады. Бөліну кезінде араларында бір-біріне деген жылы сезімдер орнап, өздерінде туындаған сенімсіздік пен

қобалжудан арыла бастайды. Ең бастысы оқушы өзінің қабілеттері мен ерекшеліктерін көрсете білу мүмкіндігіне ие болғандығын түсінеді.

Математика сабағында оқушылардың құзыреттілін дамыту үшін «Сыни тұрғысынан ойлау» технологиясының маңызы зор. Сыни тұрғысынан ойлау технологиясын қолдану арқылы оқушылардың өз беттерімен меңгерген материалдағы ұғымдардың есінде ұзақ сақталып, оның білім деңгейінің артуына зор ықпал ықпал етеді. Елімізде 1997 жылдан бастап дамып келе жатқан «Сыни ойлауды оқу мен жазу арқылы дамыту» жобасы 3 кезеңнен тұрады: «Қызығушылықты ояту/Мағынаны ажырату/Ой-толғаныс».

1. Қызығушылықты ояту: оқушылар қарастырылатын тақырып бойынша бұрынғы білімдерін еске түсіреді, яғни жаңаны ескімен байланыстырады. Үйренуші жаңа ұғымдарды, түсініктерді өзінің бұрынғы білімін жаңа ақпаратпен толықтырады. Қызғушылықты оятудың екінші мақсаты үйренушінің белсенділігін арттыру. Оқушы өз білетінін еске түсіреді, қағазға жазады, көршісімен бөліседі, тобында талқылайды, яғни айту, бөлісу, ортаға салу арқылы өз білімдері мен түсініктерін өзгелерге жеткізеді. Қызғушылықты оятудың үшінші мақсаты - бір –бірімен пікірталасқа түсе отырып, әр оқушыда түрлі сұрақтар туындайды, бұл өз кезегінде оқушыларды ойлануға жетелейді.

2. «Мағынаны ажырату» кезеңі. Жаңа материалды игеруде туындаған сұрақтарға оқушылар өз тәжірибелері тұрғысынан жауап беруге тырысады, олардың оқу процесіне деген қызығушылығы артады.

3. Үшінші кезең «Ой толғаныс». Осы кезеңде оқушылар жаңа мәліметтерді өздерінің бұрынғы білімдерімен салыстырады, қажет болған жағдайда өз пікірлерін өзгертеді, жаңа білім, жаңа түсінік қалыптасады. Сыни тұрғыдан ойлауды дамытудың мақсаты барлық жастағы оқушыларға кез келген ой-пікірлеріне, тұжырымдамаларына сыни тұрғыдан қарап, екі ұйғарым бір пікірдің біреуін таңдауға, саналы шешім қабылдауға үйрету. Сыни тұрғыдан ойлау технологиясының мені қызықтырғаны баланың өзі ізденіп дәлелдеуі. Ол бұрын тек тыңдаушы болса, енді ізденуші, ойланушы, өз ойын дәлелдеуші, ал мұғалім осы әрекетке бағыттаушы, ұйымдастырушы. «Мен шәкірттерімді ешқашан да үйретпеймін; мен тек олардың үйренуіне тиімді жағдайлар жасауға тырысамын»,- деп айтқан А.Эйнштейннің принципін ұстанып жүрмін. 8 сыныпта геометрия сабағында «Тік төртбұрыш, ромб, квадрат және олардың қасиеттері» тақырыбында өткізген сабағым туралы сіздермен ой бөліскім келеді. Топты «Кеше қандай жағымды, жылы сөздер естіңіндер?» деп сұрап, олардың тақтаға жазып қойдым. Олар: «Жарайсың, балам! Үлкен азамат бол! Тұра ғой, жаным! Ботақаным менің!» деген сөздерді естігендерін айтты. Сол арқылы топқа бөлдім, 1 топ «жарайсың, балам!» тобы, т.с.с. әр топ мүшелерін топ атымен айтып сөз бергенде олардың жүздері бал-бұл жайнап, сабаққа көңілді, асқан қызығушылықпен қатысып отырды. 1 топқа өткен сабақ бойынша тапсырма бердім, 2-4 топтарға жаңа сабақты өз бетімен меңгеруі үшін

оқу материалы мен қажетті құралдармен қамтамасыз еттім. Мұндағы мақсатым – өткен тақырыппен жаңа сабақтың өзара байланысын балалар өз беттерімен анықтап, әр фигураларға тән қасиеттері арқылы анықтама бере отырып, талдау жасай білу дағдыларын жетілдіру. Бұл тапсырмада оқушылар жүйелі ойлануға, керекті ақпаратты өздігімен түсініп, оны талдап, оның ішінен керектісін таңдап алуға, өз ойы мен пікірлерін дәлелдеуге, өз білімдеріне деген жауапкершіліктерінің артқандығын сездірді. Ең бастысы сыныптастарымен тиімді қарым-қатынас құруға тырысқандары мені қуантты. «Ромбының диагональдары тең болса, оның квадрат болатынын дәлелдеңдер» деген тапсырмада Ерболат есімді оқушы мыс сымнан квадрат жасап, қарама-қарсы бұрыштарын созу арқылы оны ромбыға айналдырып, «диоганалдарының ұзындықтары әр түрлі болса, ол ромб, ал диагоналдары тең болса квадрат болатынын» өз бетінше тәжірибе жасау арқылы дәлелдеді. Өзінің тіл байлығының аздығын сол сәтте ол сезініп, тәжірибені дәлелдеуді сыныптастарына қалдырды. Оқушылар фигуралардың өздеріне тән қасиеттері мен берілген анықтама, теоремаларды пайдаланып және сынптастары көрсеткен тәжірибеден оқушылар «Ромбының диагональдары тең болса, онда ол квадрат болады» деген қорытындының дұрыстығына көз жеткізді.

Сабақты қорытындылау кезеңінде бүгінгі тақырыпты алдымен топта, содан кейін бүкіл сыныппен бірге фигуралардың айырмашылығы немесе ортағын салыстыра отырып, ойлауға, бір-бірін толықтыруды Венн диаграммасы арқылы ұсыныс білдірдім. Сабақтың соңында бар білімдерін жаңа ақпаратпен толықтырып қана қоймай, алған білімдерін нақтылап, кей анықтамаларды өзгертіп, өздері бірін-бірі толықтырды.

Оқушылардың сыни тұрғыдан ойлау қабілеттерін дамытудың тиімділігі – оқушының білімін арттырып ғана қоймай, сонымен бірге:

Мұғалім мен оқушылар арасында ізгілікті қарым-қатынас орнайды.

Оқушының өздігінен жан-жақты білім алуына жағдай жасалады.

Оқушы ойын ашық айта алуға, пікір айтуға, алмасуға үйренеді.

Алған білімге сын көзбен қарауға, білімді сапалы түрде алуға дағдыланады.

Мәселенің ең негізгі түйінін табуға дағдыланады.

Оқушылардың шығармашылық белсенділігі артады.

Алған білімдеріне жауапкершілікпен қарауға үйренеді.

Жеке тұлға ретінде жетілуіне, дамуына бағытталады.

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

МАЗМҰНЫ

- КАЙНАРБАЕВА ДАРИЯ ЖУМАШЕВНА
- ИШАНКУЛОВА АЙНУР КУРАЛОВНА
- ЕШМАГАНБЕТОВА ВАЛЕНТИНА ЕРКЕНОВНА
- АСҚАР ГҮЛНАЗ АЙТЖАНҚЫЗЫ
- ИБРАГИМ ШАХИНУР НИЗАМИДИНОВНА
- ЖУМАШЕВА АЙНУР САБИТОВНА
- ЖУНУСОВА ЛУИЗА ЖАХАНОВНА
- АДЫРБЕКОВА БИБИСАРА НУРМАНОВНА
- САПАРБАЕВА АКМАРАЛ АЛИ-АЙДАРОВНА
- АТАКУЛОВА ДИЛБАР ЕРГЕШБАЕВНА
- АХАЕВА АРДАК РОМЕНОВНА
- КОЖАНОВА ШОЛПАН ЩЕРНАЗАРОВНА
- ИНТЫКБАЕВА БАЯН АЯТБЕКОВНА